

Agnė Žagrakalytė

EILĖRAŠČIAI

VISA TIESA APIE ALISĄ MELER

**stebiu jas stebinčias ir bijau įeiti į namą, kad laiptinė, moteris skirianti, į mane neliuoktelėtų
ir manyje nesusijungtų**

koks dievas spjovė ant šito kaip prosas slegiančio namo
ką lyginti ruošės ir ką sugalvojęs paliko įkaitus spragsėti?
kuo sirgo tas architektas, prismaigstęs namų dužių nelyg termometrai
kurių vieną įbruko į pačią karščiuojančio miesto
kontaineriais tvoskiančią pažastį?

kaista laiptinės sienos
kyla springdamas lifto stulpelis
ir muša pro nudaužtą stoglangį žvilgantis skystis
kiek prakaito ašarų seilių kaip gyvo sidabro
į žėrintį kristolo rutulį ateičiai spėti surinktum?

kas vakarą du sustiklėję paveikslai atgyja
kol spragsi jungikliai mieste,
įsijungia ir mano kaimynės
ir šnypšdamos tyliai sušvitusioj sienoj juoduoja

senoji išjungia ataušti įkaitusias sielas herojų
pavargo per dieną klapsėjusios mežginio akys
blogosios naujienos ištroškus prie lango lekuoja
nuo garo nuodingo pro orlaidę žvarbsta kieme net ruduo
ir pavasariai šičia vėluoja

jauna dar ne mano gyvenimą stebi
ji ilgesį savo prie lango vėsina
ir glosto palangę lyg gyvulio sprandą
(jos veidas pavydo kadais pažabotas
ir kapsi nuo žąslų nuodai)

kaip pašto ženklai garbanoti langai
prilipdyti prie sienos baltuoja
o moterys dvi it klaustukai sulinkę
jų pakuotė seniai nevilioja

kas tokie ir kodėl ir už kiek?
kumštyje gniaužiamas tiulis dulkėtas
vartos įstrigus akis kaip žuvis
žvynelis nuklota palangė

ar ne jis ar dar ne tai kada?
pirštais žaliuzes žiodant
plokštelėse stringa dažyta akis
kapsulė valerijono

čirškia moterys kaip urvuose įsirausiosios kregždės
džeržgia pastatas it muzikinė dėžutė išklerusiu užraktu
gali tik nuspėti pro angą iščiuoždavus grakščią šokėjų porelę
surūdijo jų sąnariai sušiurkštino pamuilės riešus ir išbluko akių emalė

kas išsiurbė ją tarsi lukštą, palikęs
pleventi kartu su užuolaida?

kas įtempė ją tarsi virvę balkono
ir ką ant jos džiauna kas vakarą?

klaksi spaustukai dantim kastanječių
čeža šluotelės ir lėkštės
kala krūtinės ląstoj metronomas
lėkčiau greičiau, jei galėčiau

laiptų klavišais takšnoju ir srūva
etiudai gyvenimo mano nevykę
sunkūs kaimyninių durų viršeliai
mano melodijos tyko.

2004 04 07

Taip tylu taip tylu kad tuoj réksiu

Pakvėpuokit, prašau, man į kaklą
į paausį man pakvėpuokit.
Dar mylėdami,
jau smaugdami,
prisivydami, bėgt nususukę –
man visai nusispjaut, tik
į kaklą, man į kaklą, kas nors,
pakvėpuokit.

O dabar – reklama

Apie Meilę

(mirtis ten mažom raidytėm)

2007 06 02

Ir dar viena meilės daina

Aš atnešiu tau vandenį visą –
mirksnį trucks, nė sukosėt nespėsi
iš pradžių traškant gomurį jausi –
tai tiktai troškulys lukštenas
pasėdėk ir palauk – matysi,
ne vandens, o jį visą atnešiu.

Aš visai neilgai teužtruksiu,
kol atplėšiu baseiną, išpešiu
griovelius po lietaus –
kaip plaukus.

Prieš save atsargiai atridensiu
suvyniotą į kamuolį upę
tinklo draiskaną, tiltą išspjausi
atsisukęs užgert paprašysi
o po vandeniū aš atsimerkus
tavo gyslose baugiai blaškysiuos:
akies obuolio vandenys nori
akies obuolius laižo arkliukai
užsičiaupė virš mano viršugalvio
nešienautos ežero lūpos
dumblo skraistės suvysto ir supa
skystas šilkas rankas suklijuoja
šiltakraujai irklai – pelekai
tavo atmintį kartais irkluoja
šitaip kantriai šypsas tiek metų
kad atsiveria skruostuose žiaunos
tad dabar prasidėsiu iš naujo:
mano gyslos, bet tavo kraujas.

Alisa: – Manau, kad mirusieji turi daugiau proto, ir atskiria, kas pasišaipymas, o kas ne.

Lapė: – O samurajai iš vis negalvoja.

Alisa: – „iš vis“ ar „išvis“, – kartu ar atskirai?

Lapė: – Tu parašyk geriau kokį eilėrašį. Gi daug kas rašo.

Pats ilgiausias ir paskutinis eilėraštis

ką mylėčiau begalybę kartų ir
ką po tos begalybės kartų
vis tiek pakartočiau?

Tuos, kurie stovi, kada beatversčiau
nuotraukų albumą – jie ten suklijuoti,
įtraukę pilvus, kad nesimatytų, kokios švelnios
ir plačiai išsigandusios jų akys.
Tuos, kurie rusvėja ir blunka tiek sparčiai,
kiek retai juos atsiverčiu.

Tuos, kurie per miegus vidurnaktį rékauja
„mama!“ kai slapta išsprukus rašau šitą eilėrašį.

Tuos, kurie riaumoja „kur mano do? Kas kur nukišo mano do?!“
tol, kol aprasoja titaninės šalmo grotelės
(po sofa tas tavo do – daviau pažaist vaikui, paskui ėjau ir
netyčia paspyriau)

Tuos, kurie man sako „atsargiai, tiktai tu atsargiai“
ir tuos, kurie man dainuoja per televizorių.
Tuos, kuriuos įsimylėdavau taip mirtinai, kad visų šventųjų
prašydavau leisti man juos pasilaikyti, o visi šventieji visų bažnyčių
paveiksluose neigiamai purtydavo savo galvas.

Tuos, kuriuos išklausydamas imdavau jaust pakaušį spaudžiantį aureolės
skritulį ir tuos, kurie man demonstruoja filmo juostę, kurioje jokie mano
šventumo skrituliai neužfiksuoti.

Tuos, kurie sako „baik tu, na baik tu“
o aš nebaigiu nors pasiusk ir toliau nervinuos.

Tuos, kurie sako „pabandyk, ir tau patiks“
o aš bandau arba išsigąstu, kad tikrai patiks.

Ir tuos, kurie sako „bandyk, bandyk ir
įprasi džiaugtis“.

Tuos, kurie dabar šaukia „kakaaavos!“ ir, kad būtų tvirčiau –
„noriu syyysiu!“ dvi po vidurnakčio, kai rašau šitą
eilėrašį, kuris bus paskutinis, todėl skubu į jį įsūdyt visus,
kuriuos myliu, visus tuos, ką mylėčiau dar begalybę kartų
ir ką po tos begalybės kartų dar pakartočiau.

2008 02 04

* * *

virtuvinė kapoklė yra liūdnas
drąsus atsisveikinimas, kaip
filme – jis ją palieka, o ji
kapoja cukinijas, šypsenoj cigaretė,
rasoja cukinijų griežinėliai ir –
visai tik šiek tiek – jos akių
baltos skiltelės.

tik pasikeitus kadru, tik jam uždarius
kadro duris, ji leis sau,
susigūš į nuogą gniūžtelę,
ir neberasim jos tarp išbertų šampinjonų.
štai guli kapoklė, ant grindų –
išbertos daržovės, skilęs puodelis.

– nyki ši scena, plėšianti visažinančio žiovulio
puslapį, todėl nieks jos nebefilmuoja.

2008 05 09

Agnė Žagrakalytė, *Visa tiesa apie Alisą Meler*, eilėraščiai, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2008, p. 5–9,
64, 77, 87–88, 115–116, 137.

IŠTEKU

EKSPERIMENTINIS GAMINYS

Mergytė su pasauliu
ant uodegėlės
(taip ir parašyta: *world*),
sau iš paskos tempianti
didelę širdį
(kol kas tai tik balionėlis),
palaukit, bet kai
prasikals,
palaukit, tada
prasikals!

* * *

Jos angliakalbės
Jos rusakalbės
Mes lietumkalbės
Snarančios šiušančios tyliai
Šiurenančios
Rašančios naktį
Baigiančios žvakėmis
Mobiliaku pasišviečiant.

ATVIRKŠČIAS PYKČIO ŽYDĖJIMAS

Vaikystėj supykus galima
Lįsti po laiptais ir kalbint
Pabaisas kreida nutepliojant
Spausti kreidelę taip smarkiai
– Kumštelis baltai sužydėdavo

Paauglei galima lėkti
Dviračio padangom draskant
Romų asfalto stuburkaulį
Murzinos pykčio srovelės
Rangos ir sliuogia į paausius
Pakaušiu – į debesų papilves
Raivos praskysta kutenami
Takams susiplakus – į žolę
Drėbtis
– Delnai sužalioja

Jauna kada skauda labiausiai
Galima aitrinti ir aštrinti
Visą save – visais vyrais
Gomurį – graužiančiais skysčiais
Kada visa išaštrėjus
Riešus peiliukais paglostai
– Srūva raudonžemio syvai
Liemeniu o gal kamienu

Brandoj – nežinau gal žaibuoti
Plūstis griaustiniškai rūsčiai
Arba ramiai save tręšti
Kapsulėm irgi tabletėm
Rumštis šaknytis į žemę
Perkant namus kokių niekas.

Akys dulsvėja išblunka
– Grumba delnai sumedėja

Sena taip įpykus baksnoji
Mezginio šimtą akiduobių
Virbalas ciksi greitėjant
Persmeigia gelstantį pirštą
Peleno laikrodžiai srūva
Skeldėja trupa išdžiūvęs
Delnas kaip žemė nelyjant

MENINIS KLONAVIMAS

Mylimas kojų nagus
Ant kultūrinio leidinio karposi
Kai nieks nematys – laižysiu
Žirklučių ašmenis – liko
Kokia dulkelė vis tiek

Giliau įsipjovus liežuvį
Kraują su dulkėmis išminkius
Nusilipdysiu vaikelį

Guldysiu degtukų dėžutėn
Iš jo marškinių pažastų
Iškirptom skiautelytėm
Išklojus
Tegul įkvimpa taip svaigiai
Tevirpa pakinkliai praeivėms

Iš kriauklės vonios
Nuo paklodės
Po vieną plaukelį surinksiu
Turės tokius plaukus
Nešiosis
Ten skendinčias moterų
Plaštakas

Jam suslogavus džiovinsiu
Nosines ant radiatorių
Išdžiūvus gramdysiu kruopščiai
Šičia bus dantys – išdrožus
Nušveisiu citrinų žievelėm
(Žybčios mergoms, kai užaugs)

* * *

Maniau, kad tai tik viena
Žmonių pamiršta upelė,
Kuriose laumės raganos –
Skaidrūs permatomi kūnai
Maudosi, šukuodamos savo plaukus.
Tuštybės apimta
Vėsią prabangą gnybtelėjau,
Apvyniojau pirštus
Šlapiu smaragdu,

Kol atsimerkiau dar kartą –

Ilgas skaidrus kaklas
Tamsžalės siūbuojančios kraujagyslės
– jei įmerkiau ten pirštus –
ar nužudžiau
ar nužudžiau seserį?

* * *

Savininkai visada išvažiuodavo
prasadėjus liūčių sezonui
visi kaip vienas pamiršdavo
palikt kibirėlį anglių
iš anksto žinodama kūkčiodavau
(gal ir liūtys dėl to)
nuo drėgmės išbrinkdavo
sentimentaliai džiovintos rožės
stingdavau
tada žemė pro pusrūsio langus
visada sliekais kvepėdavo
tada būdavo taip blogai
iki pat butelio dugno
nuvargus užmigdavau
prisiminus kaip bus –
viskam apdžiūvus
iš naujo
geltono metalo rakteliais
žadančiai skimbsėdami
apnuoginę įtikinančiai tvinksintį
gauruotą kairį spenelį
atvažiuos nauji
laikinieji savininkai.

MUDU DU

Vaišių padėklą ir šypsenas
Perplėšė svetimas žvilgsnis
Susiūsīm tą nuotrauką dailiai
Raudonu šilkiniu siūlu
Tik tik tik springdami
Spurdės laikrodžiai
Adatai popierių varpant
Lūpom rūką rupšnojant
Gurkšnojant slieko glotnumo
Gatvelę pro langus
Aš traukiu
Tu trauki
Mes abu susitraukiam iki
Skiauterėtų dėžučių
Tavo dėželėje adata sirpia
Mano – raudoni siūlai
Gulim ramiai
Skiauterėlėm
Jūržoles laižom nuo kilimo

UŽAUGINUSIOS

*numiręs guli sau ant nugaros, kirmėles spjaudai
aukštyn – pasiutęs gerumas! (a. a. senelis)*

Vaikiškos pėdkelnės ant galvos – ausys
vilnonės kojinės tiesiai ant šlepečių –
murzinos kiškio pėdelės
jos mėgo laideles vaikams
tad taip persirengusi lydžiu
šlubų senučių eiseną per dangų
nuvargom ligi senos skaldyklos
rikiuojasi į eilę ir šliuožia tik
šliuožia mediniais loveliais
žemyn kikendamos laibesnė
skersa užstringa tai kitos per
viršų straksena pabyra terbelės
kepti obuoliai ir pypkutės
Elžbės knygelė iškrinta – ten
skrebeliodavo pirmą sniegą
maudžiantį *pusiaują*
giesmių nuotrupas o čia
atsivertus matau: „mano skarelė

plona, ausys šąla, kurmiai
kaselę sušiaušė, o Marelės
(tai ta kur užstrigo)
flanelinės kelnikės, patogios,
minkšta dabar jai gulėt!“

PAVYDO PRADŽIA

Kaulėta juodbruvė mergytė
Su liepsnojančiu apšiurusiu
Kaspinu skystoje kaselėje
Kasnakt plėšoma kosulio
Gniaužia ligoninės lovos virbus
Kad nenuplasnotų nuo apseilotos pagalvės
Paryčiais įsliūkina ašarojanti stora valytoja
Samsto ant rankų sūpuoja
Drebantį rudą kūnelį

Baltapūkė putni palatos kaimynė
Šukuojant žiežirbom apsipilančiais plaukais
Kasnakt šiurena saldinių popieriukus
Per dienas smakso suaugusiųjų palatose
Ryja užsimiršusių ligonių istorijas
Plepa pati kaip užvirę pusrytiniai manai
Numeruotuose ligoninės puoduose
Šlamščia košę istorijas dėmesį
Rausvais nagučiais spaudinėja
Lifto mygtukus – viena –
Kad truputėlį paverktų – norėtų
Sirgti smarkiau sapnuoja kad jos tie
Rusvi paukštiški pirštukai
Rausiantys saugų ir šiltą
Urvelį chloru ir krakmolu
Nosį kutenantiam
Minkšto niūniuojančio
Balto kalno šlaite.

PATENKINTOS MERGELĖS PAKALBĖJIMAI

(aštuoni (8) atvejai)

I.

(graudusis)

užmiega nusiverkus karalaitė

nebegraži net – šitaip
nusibliovus
skutimosi peiliukai cigaretės
ir baltas žirgas –
tik pasivaidenęs
nukaukši nucaksena
į rytojų
eilinis karaliūnas
žydraakis
taip šalta ant to kalno
(to stiklinio)
sėdėt bežiūrint kaip
gražiai nujoja
dar vienas karaliūnas
skaisčiakaktis
(nartus bet nepakaustytas
žirgelis)
ranka nutirpo
obuolį belaikant
viliojant taip
lėtai besenmergėjant
tik stebint kaip žirgai
laukelį aria
kikena kaip papėdėję
mergužėlės
sūpuodamos po mielą
kūdikėlių
(ne mano karaliūnams užderėjo)

II.

(romantiškasis)

vynu sulaistytos šlepetės
rugpjūtis
(dar pridėkim lietu)
(atodūsius į upę debesėjant)
štai ir visas
gražus nelaimingumas
(bandymai apsvaigti)

III.

(irzlusis)

žaidžiu romantiką prisidegioju
žvakių ir dailiai dūsauju

žaidžiu gražią moterį
su visokiom garbanom ir blakstienom
o jie ateina ir viską
sugadina
puola po kojom
šnabžda būk mano

IV

(piktasis)

velniop jūsų meilę
siunčiamą laiškuose
švelnūs žodžiai
telefonų rageliuose
o taip NORĖTŪS
alaus
gulint ant nugaros
po ašarą
į abi ausis
įsiriedinu

V

(guodžiantysis)

liežuvių prikirpinėjimo
įstaiga
turėtų nuolatinę
klientę
atvedamą nuvargusių
jaunuolių
reguliariai kas
priešpilis ir kt. paaštrėjimai
daug kas ramiau miegotų
šeimyniškai apglėbę tylinčią
prikirptąją
romiai rujojančią išromintąją

VI.

(nutrauktas)*

galėsiu maitinas širdelėm
(keptom tešloje ir su
krapais)
mat krinta berneliai po
kojom
nespėju fiksuot

suvestinės
tokie gailiažvilgsniai ir
švelnūs
net gaila kad visa tai
baigsis
kokia reputacija
ponai
taip krinta ir krinta
dribslėja
reikės aukštakulnių
batelių
paskui kopėtelių
kad tilptų
visi panorėję

** skaitant paskutinę eilutę skaitovei delnu užspaudžiama burna*

VII.

(paskaitinis)

lengva yra sudaryti
visokius meilės žemėlapius:
randi kokią vietelę
randi patiklų bernelį
užsiverti ir
nubraižai
nulakuoji jėmini
gal dar krimstelt gerai
pažymėtas nedingsta
neprapuola,
svarbiausia
tai mastelis
mastelis svarbiausia

VIII.

(finalinis)

seserų kūdikių kakučiai
rankom skalbiamuos
vystykluos
mirštanti senelė darydavo
į puslitrinį puoduką
(išnešt išpilt išplaut)
miegant apsivemiantys
padauginę mylimieji
esu viskam

pasiruošus
(labas kaip gyveni
išteku
išteku
išteku)

Agnė Žagrakalytė, *Išteku*, eilėraščiai, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2003, p. 5, 14, 18–20, 21–22, 24, 25–26, 29, 41–42, 54–55, 68–77.